

Eenvoud in God

Voorganger: Ds. Jurjen Zeilstra

Lezingen:

1^e schriftlezing: Deuteronomium 6, 4-6

2^e schriftlezing: Romeinen 8, 15-17

3^e schriftlezing: Lukas 11, 9-10

Inleiding

De eenvoud van God is een thema met diepgravende joodse wortels. De schoonheid gaat verloren wanneer wij ons in speculatie verliezen. Deze wordt soms opeens op verrassende wijze nieuw ontdekt, wanneer je als mens je hart daarvoor openstelt. 'Vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden.' Nienke ter Poorten heeft in het kader van het jaarthema van de Regenboogkerk deze (laatste) keer de centrale tekst voor deze zondag gekozen en zal haar verhaal daarbij vertellen.

Thema: Eenvoud in God

Gemeente van Christus,

we hebben met het thema 'Mijn tekst' een bijzonder jaar nu bijna achter de rug. Zowel gemeenteleden, als gasten hebben zich laten uitdagen en een heel persoonlijke inbreng in onze diensten gehad. Ook enkele figuren uit de geschiedenis hebben van zich laten horen. Daarnaast hebben vele gemeenteleden tijdens sectieavonden aan elkaar verteld waarom bepaalde bijbelteksten voor hen belangrijk waren.

Een van de gemeenteleden die teksten hebben aangedragen voor de diensten, was Jan van Heiningen. De dienst waarin Jan in alle eenvoud vertelde hoe hij zijn Godsvertrouwen beleefde, vond plaats op 16 november. Zijn tekst was Romeinen 8,28:

... wij weten dat voor wie God liefhebben,
voor wie volgens zijn voornemen geroepen
zijn,
alles bijdraagt aan het goede.

Jan van Heiningen is op 16 mei 2015 plotseling overleden, 91 jaar, een mens die naar de ontmoeting met zijn schepper heeft verlangd, een leven voltooid. Een paar weken eerder had ik een gesprek met Nienke ter Poorten. Dat ging over de dienst van vandaag én over de dienst van 16 november met Jan van Heiningen, een dienst die Nienke zeer had geraakt.

Het is essentieel dat wij, te midden van alle aarzeling, twijfel, verstandelijke bezwaren en ontmoedigende ervaringen, de pure eenvoud van geloof in God niet uit het oog verliezen. Het is het hart van de belijdenis van Israël:

De Heer onze God, de Heer is één.¹

Natuurlijk valt daarover veel te denken en te zeggen en dat doen we ook in deze kerk. Maar ten diepste is de eenvoud elementair. In God is geen tegenspraak, in God is geen geweld. Aan deze God is het dat wij ons mogen laven, mogen spiegelen wanneer wij op zoek zijn naar rust. Het is immers deze God in wiens beeld wij zijn geschapen.

Deze levenshouding vinden wij bij Jezus. Juist zo kon hij op messiaanse wijze plaatsbekleder zijn. Als wij dan vandaag Zondag Trinitatis vieren, de zondag van de Drie-eenheid, beseffen wij dat dit niet gaat over een stukje speculatieve dogmatiek. Nog minder zal het er, wanneer wij denken aan de Drie-eenheid, over kunnen gaan dat wij zouden weten hoe God in elkaar steekt. Het is juist andersom, wij beseffen dat wij *niet* weten hoe God zou kunnen zijn. 'Niemand heeft ooit God gezien ...'² en toch heeft Jezus hem doen kennen. De wijze waarop Jezus God heeft ervaren en voorgeleefd, heeft mensen onderling verbonden. De dynamiek van de Geest van God werd vaardig over mensen en zij werden verlost van hun al te individuele gedrevenheid. Het grote geheim van de Drie-eenheid is een onlosmakelijke verbondenheid van hemel en aarde waardoor mensen voor elkaar tot zegen worden gesteld.

Die zegen is dus niet afhankelijk van ons perfectionisme. Navolging van deze Christus is niet een foutloze karikatuur van jezelf maken. Integendeel, het komt erop aan zelfbewust naast Christus te gaan staan, zoals je bent. Juist zo staan wij in het licht van God en worden wij in staat gesteld authentiek, dat is onvervalst, mens te zijn. Erfgenamen van God zijn geen mensen zonder fouten. Kinderen van God zijn niet altijd lief en aardig. Kinderen van God zijn echte mensen van vlees en bloed. Zij hebben van hun hemelse Vader de ruimte gekregen om met vallen en opstaan te leren op eigen benen te staan. Als zij gaan lopen, de wereld in, gaan er dingen gebeuren. Die dingen mogen spannend zijn. Zij mogen vragen, zoeken en kloppen op deuren, wanneer zij de wereld verkennen.

De grote raadsels die ons omgeven, de wonderen van ons lichaam en van onze geest, ze dagen ons uit om op

in te gaan en te onderzoeken. En als Jezus dan zegt: 'vraag en er zal je gegeven worden, zoek en je zult vinden, klop en er zal voor je worden opengedaan ...' dan zijn wij misschien gewend om dit louter te betrekken op de betekenis van het gebed. Maar ik denk dat je het breder mag zien. Wij worden aangemoedigd in ons zelfvertrouwen. Wij worden niet op slot gezet uit angst om teleur te stellen. Bange ouders kunnen soms de creativiteit van hun kinderen enorm afremmen. Dat hoeft niet uit kwade bedoelingen te zijn. Misschien zijn ze bang dat er een intimiteit verloren zal gaan als het kind de wereld intrekt. Maar God is niet zo'n ouder.

Onderzoek alles, behoud het goede.³

De apostel Paulus geeft aan leden van de jonge kerk een prachtige zoekopdracht mee, waar ook wij in onze kerk het komend jaar 2015/2016 mee aan de slag gaan. Dat is niet het benauwde geluid, dat er bij voorbaat vanuit gaat dat alles altijd bij het oude moet blijven. De basis is een diep vertrouwen dat God niet omvalt als wij onze levensvragen gaan stellen.

Paulus stond op de drempel van het jodendom en keek de wereld in. Hij heeft het zo begrepen dat de joodse ideeën over God hun grootste vervulling zouden krijgen wanneer zij zouden worden gedeeld met anderen. De apostel voelt zich er door Jezus Christus toe gedreven om met de kern van het joodse Godsbesef de wereld in te gaan. In zijn opvatting was het jodendom juist van Godswege niet bestemd om op zichzelf te blijven.

Niet in standbeelden, niet in een in strakke regels vastgelegde wetgeving, niet in een rigide offerdienst rond vraagstukken van schuld en boete in de tempel, maar in een bewegende ethiek en in zich vrij ontwikkelende multi-etnische geloofsgemeenschappen zag Paulus dit evangelie de wereld ingaan. Gods gebod was daarbij niet bestemd om als een juk aan mensen op te leggen, maar als een uitnodiging in telkens weer andere situaties te worden uitgewerkt en toegepast, door gemotiveerde mensen, of het nu etnisch van oorsprong heidenen waren of joden. God is bij ons te gast en wij bij hem. Vader, Zoon en heilige Geest, zij verbeeldden op ongehoorde wijze de inspirerende kracht van het Godsgeheim onder de mensen. Dat deden zij toen, dat doen zij vandaag. Wij mogen geloven dat zij dit ook in de toekomst zullen doen.

Amen.

Uitzending en zegen

Als u van hier gaat, ga als gezegende mensen. Geen manipulerende God is ons verkondigd. Geen God die pas in actie komt als je hem vleit. Het 'voor wat hoort wat' is geen eigenschap van deze God. Want dit is de God die overvloedig van liefde als een bron, zonder ophouden.

De Heer zegene u en behoede u;
de Heer doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig;
de Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.

Noten

¹Deuteronomium 6,4. Juist vanwege de eenvoud valt deze vertaling te verkiezen boven de andere mogelijkheden.

²Johannes 1,18a.

³Tessalonicenzen 5,21.

Figuur 1: Icoon Heilige Drievuldigheid, Andrej Roeblov (ca. 1360-70 - ca. 1430)